

Анализ на задача А-В

Решения, условие: Димитър Шапатов; Анализ: Claude Opus 4.8

Решението се крие в името на задачата. Нека докажем валидността му, като докажем съществуването на стойността $A - B$.

Твърдение: Ако a и b са произволни цели числа (положителни, отрицателни или нула), тогава $a - b$ съществува и е цяло число.

Тръгваме от аксиомите на Пеано за $(\mathbb{N}, 0, S)$ и от рекурсивното определение на събирането: $a + 0 = a$ и $a + S(b) = S(a + b)$. По индукция се доказват асоциативността, комутативността и съкратимостта, тоест че $a + c = b + c$ влече $a = b$. Плюс достатъчно теория на множествата, за да образуваме $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$ и факторно множество по релация.

Върху $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$ дефинираме $(a, b) \sim (c, d)$ точно когато $a + d = c + b$. Двойката (a, b) кодира $a - b$, а условието е пренаписване на $a - b = c - d$ без изваждане. Че това е релация на еквивалентност, се проверява директно: рефлексивността и симетричността са тривиални, а за транзитивността, ако $a + d = c + b$ и $c + f = e + d$, добавяме f към първото и получаваме $a + d + f = c + b + f$, заместваме $c + f$ с $e + d$ и стигаме до $(a + f) + d = (e + b) + d$, откъдето по съкратимост $a + f = e + b$. Дефинираме $\mathbb{Z} := (\mathbb{N} \times \mathbb{N}) / \sim$ и означаваме класовете с $[a, b]$.

Сега, върху $\mathbb{Z}$, дефинираме двете операции:

$$[a, b] + [c, d] := [a + c, b + d] \quad \text{и} \quad [a, b] - [c, d] := [a + d, b + c].$$

Коректността се проверява така: ако $[a, b] = [a', b']$ и $[c, d] = [c', d']$, тоест $a + b' = a' + b$ и $c + d' = c' + d$, събираме двете равенства почленно и след пренареждане получаваме точно $a + d + b' + c' = a' + d' + b + c$, което по определение казва, че $(a + d, b + c) \sim (a' + d', b' + c')$. Значи разликата не зависи от избора на представители.

Оттук нататък твърдението за цели числа е почти непосредствено. Нека x и y са произволни елементи на $\mathbb{Z}$. По определение на факторното множество съществуват естествени a, b, c, d с $x = [a, b]$ и $y = [c, d]$. Тогава $a + d$ и $b + c$ са естествени числа, защото събирането е тотална операция върху $\mathbb{N}$ — това е директно следствие от рекурсивното му определение и индукцията. Следователно наредената двойка $(a + d, b + c)$ е елемент на $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$, а класът ѝ $[a + d, b + c]$ е елемент на $\mathbb{Z}$. Този клас е точно $x - y$. Той съществува, той е в $\mathbb{Z}$, и по горната проверка не зависи от избора на a, b, c, d . Значи $x - y$ съществува за всички x, y от $\mathbb{Z}$.

Единствеността също идва даром. Ако z е такъв елемент на $\mathbb{Z}$, че $z + y = x$, то по определение $z = x - y$. Наистина, ако и $z' + y = x$, то $z + y = z' + y$, и остава да видим, че събирането в $\mathbb{Z}$ е съкратимо. Записваме $z = [p, q]$, $z' = [r, s]$, $y = [c, d]$. От

$[p + c, q + d] = [r + c, s + d]$ следва $p + c + s + d = r + c + q + d$, и по съкратимост в $\mathbb{N}$ (приложена два пъти, веднъж за c и веднъж за d) получаваме $p + s = r + q$, тоест $z = z'$. Освен това

$$[a + d, b + c] + [c, d] = [a + d + c, b + c + d] = [a, b],$$

защото $(a + d + c) + b = a + (b + c + d)$, така че намереният елемент наистина решава уравнението.

Следователно за цели a и b разликата $a - b$ съществува, единствена е и е цяло число. Тоталността е вградена в самата конструкция на $\mathbb{Z}$: изваждането се свежда до две събирания в $\mathbb{N}$, а събирането в $\mathbb{N}$ е тотално по индукция. ■